

MARULIĆEVI DANI 2002.

ZNANSTVENI, KNJIŽEVNI I IZDAVAČKI
PROGRAM
(22-25. travnja)

Split, travanj 2002.

**Organizatori
znanstvenoga, književnog i izdavačkog programa:**

Društvo hrvatskih književnika

Društvo prijatelja kulturne baštine, Split

Književni krug Split

Matica hrvatska Sinj

Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Splitu

KALENDAR ZBIVANJA

PONEDJELJAK, 22. TRAVNJA

18.00 sati, Zavod HAZU

- Svečano otvorenje znanstvenoga, književnog i izdavačkog programa Marulićevih dana:
- Prigodno slovo: Francisco Javier Juez Gáálvez (Komplutsko sveučilište, Madrid)
- Otvorenje izložbe: *MM tragovi* (autori: Ivana Domaćinović i Branko Jozić). Govori: Mirko Tomasović
- Pjeva KUD "Splitski djevojački zbor" pod ravnanjem maestre Danice Zaić

18.30 sati, Zavod HAZU

- Dodjela nagrada Dana hrvatske knjige: *Judita, Davidias, Slavić* (Društvo hrvatskih književnika)

19.30 sati, Trg braće Radića

- Polaganje vijenca na Marulićev spomenik

20.00 sati, crkva sv. Frane

- Sveta misa (pjeva KUD "Splitski djevojački zbor" pod ravnanjem maestre Danice Zaić)
- Polaganje vijenca na Marulićev grob (Društvo prijatelja kulturne baštine)

UTORAK, 23. TRAVNJA

9.00 sati, Zavod HAZU

- Prvo zasjedanje Dvanaestoga međunarodnoga znanstvenog skupa o Marku Maruliću

17.00 sati

- Obilazak Dioklecijanove palače (vodi: Nenad Cambi)

18.30 sati, Zavod HAZU

- Predstavljanje knjige:
- Marko Marulić: *Judith*, na francuski preveo Charles Béné (*Most / The Bridge*, Društvo hrvatskih književnika, Zagreb 2002)
- Govore: Mirko Tomasović i Bratislav Lučin

20.00 sati, Muzej grada Splita

- Književna večer *Hrvatski pjesnici Marulićevu Splitu* (Društvo hrvatskih književnika)

SRIJEDA, 24. TRAVNJA

9.00 sati, Zavod HAZU

- Drugo zasjedanje Dvanaestoga međunarodnoga znanstvenog skupa o Marku Maruliću

14.00 sati, hotel "Marjan"

- Svečani ručak za sudionike znanstvenoga skupa

18.30 sati, Zavod HAZU

- Predstavljanje knjige:
- Mirko Tomasović: *Marulološke rasprave 2000-2001.* (Konzor, Zagreb 2002).
- Govore: Bratislav Lučin i don Mladen Parlov

19.30 sati, Zavod HAZU

Predstavljanje knjige:

- Marko Marulić: *Od začetja Isusova*, priredio Božidar Petrač (Kršćanska sadašnjost, 2001)
Govore: don Drago Šimundža i Božidar Petrač
Marulićeve stihove čita: Josip Genda

ČETVRTAK, 25. TRAVNJA

19.00 sati, Sinj, Dvorana Franjevačkog samostana

Književna večer:

- Marulićev četvrtak u Sinju (Matica hrvatska Sinj)
Mirko Tomasović: *Zašto slavimo Marulićeve obljetnice*
fra Hrvatinić: *Marulićeva duhovnost*
Bratislav Lučin: *Marulićeva renesansa na kraju 20. stoljeća*
Francisco Javier Juez Gálvez: *Marulić na Iberskom poluotoku — nekoć i danas*
Ulomke iz Marulićevih djela čita: Josip Genda

**DVANAESTI MEĐUNARODNI
ZNAJSTVENI SKUP O MARKU MARULIĆU**

Organizator: Književni krug Split - *Marulianum*
23. i 24. travnja 2002.
Zavod HAZU u Splitu, Trg braće Radića 7

RASPORED IZLAGANJA

UTORAK, 23. TRAVNJA

Voditelji: Bratislav Lučin i Mirko Tomasović

9.00 sati

Uvodna riječ: Bratislav Lučin

Charles Béné (Meylan): *L'Evangelistarium*, le maître-livre de Marulić

Neven Jovanović (Zagreb): De stilo *Evangelistarii*

Vinko Grubišić (Kitchener, Ontario): Životinjske naravi demona u Marulićevu *Evandelistaru* u odnosu na srednjovjekovne bestijarije

Stjepan Lukač (Budimpešta): Tragovi Marulićeva *Evandelistara* (1530) iz mađarskoga Gyöngyösa

10.30 - 11.00 sati: Rasprava

11.00 - 11.30 sati: Odmor

Franz Leschinkohl (Mainz): *Evandelistar*, Venecija 1516: još jedna rijetkost u povijesti tiska i knjige

Gorana Stepanić (Zagreb): Marulićevi latinski paratekstovi

Mladen Parlov (Split): Marulićeva sakramentologija

Branko Jozić (Split): Tijelo kao korablja: prilog Marulićevoj antropologiji

13.00-13.30 sati: Rasprava

SRIJEDA, 24. TRAVNJA

Voditelji: Vinko Grubišić i Francisco Javier Juez Gálvez

9.00 sati

István Lőkös (Eger): Psalamska motivacija u "kantici ali pisni" Juditinoj

Mirko Tomasović (Zagreb): Dujam Balistrilić, jedini Marulićev mecena

Franco Buzzi (Milano): Note di varia erudizione di Pietro Mazzucchelli intorno all' *Institutione del buono e beato vivere* di Marko Marulić

Francisco Javier Juez Gálvez (Madrid): Madridska disertacija fra Bruna Raspudića o Marku Maruliću iz godine 1957.

10.30-11.00 sati: Rasprava

11.00-11.30 sati: Odmor

11.30 sati

Ljiljana Kolenić (Osijek): Glagolski oblici u Marulićevim stihovima i prozi

Žarko Muljačić (Zagreb): O dalmatoromanizmima u Marulićevim djelima

Bratislav Lučin (Split): Tekstološki i hermeneutički prinosi Marulićevoj *Suzani*

12.30-13.00 sati: Rasprava i završetak znanstvenoga skupa

INVITO

Libar Marka Marula Epitichianina
Echomse vsdarsi Istona Sfere vdo
uice Judu u verih haruacchi slo
fena: chachoo na vbi voi vo
du & lopberna Posridu
voiche gnegonci of
lodobi puch ifraels
chi od veliche
pogibli.
✠

Prodajise vsdri dierolima
mirchouichia.

MARKO MARULIĆ
POETA CROATO E
UMANISTA EUROPEO

4 e 5 dicembre 2001

Biblioteca Ambrosiana
Milano - Piazza Pio XI, 2

UNIVERSITÀ DI PADOVA
Dipartimento di Italianistica
Dipartimento di Lingue e Letterature
anglo-germaniche e slave

Giornata di studio

*Italia - Slavia tra Quattro e Cinquecento
MARKO MARULIĆ umanista croato
nel contesto storico-letterario
dell'Italia e di Padova*

Padova, 7 dicembre 2001

Archivio antico del Bo
Via 8 Febbraio 1848, 2

Marko Marulić

MARKO
MARULIĆ
Y LA EUROPA
HUMANISTA.

SAŽETCI

Dr. Charles Béné, prof. ém.,
Meylan

L'EVANGELISTARIUM, LE MAÎTRE-LIVRE DE MARULIĆ

Présentation: Le succès de l'*Institutio*, tant par ses éditions que par ses nombreuses traductions, semble avoir quelque peu éclipsé l'importance de ce maître livre de Marulić que fut l'*Evangelistarium*.

Structure: L'*Evangelistarium*, "pure parole de Dieu" selon l'expression de ses éditeurs bâlois, accueilli avec enthousiasme dès sa parution, restera pendant plus de deux siècles un modèle de vie évangélique. Composé dans le sillage de la *Devotio Moderna*, il rejette les philosophes antiques, propose une vie tout évangélique à travers les vertus de foi, d'espérance et de charité, qui forment les grandes articulations du livre, et débouche sur les plus hautes formes de l'amour, la persécution et le martyre, et l'invitation à méditer sur les souffrances du Christ.

Son rôle prophétique: Marulić aurait-il pu imaginer

— que son livre, accueilli avec enthousiasme dans les milieux pré-luthériens de Bâle, connaîtrait à Cologne un succès extraordinaire (7 éditions en une dizaine d'années) pour servir à combattre le luthéranisme, qu'il serait utilisé à Londres par le roi Henry VIII, qu'il connaîtrait, 40 ans avant l'*Institutio*, sa première édition parisienne pour combattre le calvinisme, qu'il serait utilisé à Louvain dans le même but?

— qu'il deviendrait un soutien spirituel pour les persécutés d'Angleterre: en témoignent cet exemplaire annoté de la British Library, mais surtout de *Dialogue du Réconfort* contre la persécution, composé par Thomas More dans sa prison, et qui suit pas à pas l'*Evangelistarium*. Il sera réédité par John Fowler à Anvers pour soutenir les Anglais restés fidèles à l'Eglise.

L'*Institutio*, suite naturelle de l'*Evangelistarium*: L'*Evangelistarium* a surtout imprimé sa marque à d'autres publications de Marulić par la place qu'y tiennent les références bibliques, mais c'est sans doute l'*Institutio* qui en porte la marque la plus profonde.

Marulić la présente comme le **complément naturel** de l'*Evangelistarium*: après l'énoncé des **préceptes**, il marque l'importance des **exemples**.

L'*Institutio* garde la **même structure d'ensemble**:

— le rejet des philosophes antiques devient ici le rejet des hères antiques

— tout l'ouvrage est articulé sur les trois vertus de foi, d'espérance et de charité, avec parfois les mêmes titres, les mêmes suites de chapitres, et l'ouvrage débouche, comme l'*Evangelistarium*, sur les plus hautes formes de l'amour, la persécution, le martyre. L'invitation à méditer sur les souffrances du Christ deviendra, dans l'*Institutio*, le *Carmen de Doctrina* final, véritable méditation sur les souffrances du Christ en croix.

En composant l'*Institutio*, Marulić rompt avec la *Légende Dorée*, et, comme Valère Maxime, il organise l'*Institutio* sur des thèmes spirituels et moraux. Il corrige des oublis (preuves scripturaires du Purgatoire); il corrige des classements (Pénitence et Eucharistie sont mieux placés dans la 3e section, l'Amour); mais l'*Institutio*, comme l'*Evangelistarium* reste profondément inspirée par la Bible, on peut même réellement observer une véritable omniprésence de la Bible, tant pour présenter les thèmes; pour illustrer les exemples des saints, ou pour inspirer une méditation finale, au point que l'*Institutio* aurait pu être intitulée: *Institutio evangelice vivendi per exempla sanctorum*.

Et cela explique et justifie son extraordinaire succès: elle a vraiment joué le rôle de relais populaire de l'*Evangelistarium*.

Dans le combat contre les **hérésies** d'abord: à Cologne, comme à Dillingen, les traductions allemandes de l'*Institutio*, sont là pour répondre aux multiples publications luthériennes, et en prémunir les catholiques; à Paris et à Douai, les traductions françaises sont là pour s'opposer aux progrès du calvinisme et aux traductions françaises de l'*Institution Chrétienne* de Calvin.

Si l'*Institutio* s'est trouvée être le vade-mecum idéal pour les missions lointaines, et dans ce domaine, l'enquête reste à poursuivre, elle a servi, comme l'*Evangelistarium* à soutenir les chrétiens en temps de persécution. Est-ce un hasard si les seuls chapitres de l'*Institutio*, traduits à Prague en 1621, au moment du combat de la Montagne Blanche, dans le *Cesta do Nebe* (Le chemin du Ciel) sont précisément les chapitres II à VI du Livre V, consacrés à la patience et au martyre? Et si les *Sanctosno Gosagueono* (Extraits des Vies des saints), publiés à Katsusa en 1595, donc avant la grande persécution qui devait aboutir à l'extermination de la chrétienté japonaise, sont précisément les exemples de Martyrs, du sexe masculin, qui figurent dans le Livre 5

(chap. 5) de l'*Institutio*? Et l'on sait, grâce aux travaux du Professeur Anesaki, qu'il existe également un "miror des martyrs du sexe féminin", comme le proposait le chapitre 6 du même livre de l'*Institutio*.

Conclusion: La richesse spirituelle de l'*Evangelistarium* lui a valu un accueil chaleureux, et même des traductions, en Italie et en Espagne, jusqu'au milieu du 17e siècle. Son rôle prophétique en a fait l'instrument irremplaçable pour combattre les hérésies nouvelles et soutenir les persécutés; et le fait que son inspiration évangélique ait profondément marqué d'autres oeuvres de Marulić, et en particulier l'*Institutio*, qui lui est inséparable, montre qu'il fut bien, comme l'a noté Père Mladen Parlov, le premier et le plus important ouvrage de Marulić.

Mons. Dr. Franco Buzzi
Ambrosiana, Milano

NOTE DI VARIA ERUDIZIONE DI PIETRO MAZZUCHELLI
INTORNO ALL'*INSTITUTIONE DEL BUONO E BEATO VIVERE* DI MARKO MARULIĆ

Pietro Mazzucchelli (1762-1829), sacerdote della diocesi di Milano nel 1786, dopo essersi laureato in teologia, frequentò da subito la Biblioteca Ambrosiana, facendosi apprezzare come esperto nelle lingue orientali e in quelle moderne. Nel 1798 fu assunto dalla Biblioteca con il titolo di scrittore; entrò a fare parte del Collegio dei Dottori nel 1810 e divenne prefetto dell'Ambrosiana nel 1823. Mazzucchelli fu un valido latinista, un epigrafista e un esperto di antiquaria. Si occupò, tra l'altro, di letteratura italiana pubblicando, nel 1819, il *Commento* del conte Lorenzo Magalotti (1637-1712) ai primi cinque canti dell'*Inferno* di Dante, e altre opere del Tasso e di Annibal Caro. Ma si dedicò soprattutto alla storia milanese e, in particolare, alla storia della liturgia.

Tra i suoi primissimi lavori, rimasti mss., ci sono anche queste note di commento alla traduzione italiana della *Institutio* di Marulić. Risulta, dai riferimenti testuali, che egli ebbe tra mano l'edizione veneta del 1574, in un esemplare mancante però di frontespizio, come egli lamenta nel suo ms. che reca la data del 4 gennaio 1801. Le sue note personali al testo di Marulić possono definirsi "di varia erudizione", perché non risultano scaturite da uno sguardo univoco ed esclusivo portato sul testo dello Spalatino, ma sono dettate da diversi interessi che di volta in volta vengono suscitati in lui dallo scritto preso in esame. Si incontrano così note di tipo diverso relative a questioni: linguistiche (a proposito di alcuni lemmi italiani della traduzione di Nannini); di storia in generale (fonti, eventi, luoghi, date, personaggi); di storia della liturgia (pratiche sacramentali e devozionali); bibliche (citazione dei testi, ermeneutica, cronologia), oltre a questioni di tipo più contenutistico (problemi etici, usi e costumi).

Dal lavoro di Mazzucchelli si ricavano almeno due conclusioni: emerge anzitutto la serietà di questo studioso, che analizzava in modo erudito e critico gli scritti che leggeva, in questo caso non dietro commissione, ma per scopi personali, magari legati alla predicazione; in secondo luogo è significativo che Marulić, tra fine Settecento e inizio Ottocento, continui a suscitare interesse e a esercitare il suo influsso a Milano nell'ambiente colto ed elitario dell'Ambrosiana.

Prof. dr. Vinko Grubišić
Sveučilište Waterloo, Kanada

ŽIVOTINJSKE NARAVI DEMONA U MARULIĆEVU *EVANĀELISTARU*
U ODNOSU NA SREDNJOVJEKOVNE BESTIJARIJE

U jednom od svojih najvažnijih djela na latinskom jeziku, naime u *Evangelistaru* (koji je tiskan od 1516. do 1601. petnaest puta, a u 16. stoljeću objavljen je njegov flamanski i talijanski prijevod), Marulić često govori o demonima, o njihovu postanku, o njihovoj moći, mjestu boravka, o njihovu neprijateljstvu prema Bogu i čovjeku.

Ovaj rad se bavi životinjskim imenima koja Marulić dodjeljuje demonima te pojedinim osobinama demona koje splitski humanist uspoređuje s osobinama pojedinih životinja, od kojih većinu nalazimo u srednjovjekovnim bestijarijama.

Poput bestijarija i Marulić svoje mišljenje redovito potkrjepljuje navodima iz Staroga i Novog zavjeta, ali za razliku od većine bestijarija, koji donose i pozitivne i negativne osobine pojedinih životinja koje spominje Biblija, Marulić inzistira na njihovim negativnim životinjskim osobinama, jer njegova je svrha na primjeru životinja ukazati na demonske sile.

Marulić navodi da se demon u Bibliji spominje, među ostalima, pod imenom lisice, vuka, pijavice, Bahometa (slona) i Levijatana (kita), lava, zmaja i raznih vrsta zmija. Tu je najzanimljivije objašnjenje osobina baziliska, koje Marulić nije mogao naći u Bibliji, nego najvjerojatnije u kojem srednjovjekovnom bestijariju ili fiziologu. I Maruliću su bile najzanimljivije one životinje o kojima bestijariji govore najopširnije.

Od mitoloških životinja, osim baziliska, zanimljiv je i zmaj kojega Marulić na više mjesta poistovjećuje s demonima, te sirena, u svezi koje navodi Odisejev mudar način izbjegavanja njezina pjeva.

U ovom se radu ukazuje i na glavnu razliku između bestijarija i Marulićeva *Evandelistara*: glavna svrha bestijarija bila je pružiti čitatelju zanimljivo i zabavno štivo, a Maruliću je glavna svrha brojnim primjerima upozoriti na demonske opasnosti koje na čovjeka vrebaju sa svih strana.

Mr. Neven Jovanović
Filozofski fakultet, Zagreb
DE STILO *EVANGELISTARII*

Evangelistarium (*Evandelistar*, prvo sačuvano izdanje 1516) poučno je, moralističko i teološko djelo. Istovremeno, *Evangelistarium* je tekst pisan latinskim jezikom. Potonja dimenzija Marulićeve knjige danas je, stjecajem okolnosti, u drugom planu; pa ipak, dio svojeg utjecaja *Evangelistarium* svakako duguje i izvornom jezičnom oblikovanju: stilu (ili, nešto drugačije: onaj na koga je djelovao *Evangelistarium* bio je izložen i djelovanju Marulićeva stila). Kakav je, onda, latinski stil *Evandelistara*?

Prethodno valja odlučiti kako da do latinskog stila *Evandelistara* dopremo, i smatramo li da je to uopće moguće. Stil je, naime, neraskidivo vezan uz jezik, a mi smo kompetentni samo za stilske analize vlastitog jezika u vlastitom vremenu. Tko će nam dati informacije o stilskim vrijednostima i nijansama u latinskom s prijelaza *Quattrocento* u *Cinquecento*?

Filološki bi pristup bio rekonstruiranje \acute{e} ili konstruiranje \acute{e} Marulićeva stilskog horizonta. Ja ću, međutim, pokušati nešto drugo. Makro— i mikrostilistička obilježja karakteristična za latinski tekst *Evandelistara* potražiti ću na osnovi kompetencije modernih čitalaca latinskog (i samoga sebe među njima). Ovakva će stilska analiza krenuti od odnosa opreke / identičnosti / variranja, početka / kraja, od kompozicije teksta i igre gramatičkih kategorija. *Evangelistarium* je opsežno djelo; za potrebe izlaganja proizvoljno ću se ograničiti na njegovu prvu knjigu.

Mr. Branko Jozić
Marulianum, Split
TIJELO KAO KORABLJA: PRILOG MARULIĆEVOJ ANTROPOLOGIJI

Čovjekovo je iskustvo obilježeno podijeljenošću, čak antagonizmom unutar vlastitog bića između tijela i duha. Humanizam i renesansa općenito su viđeni kao afirmacija ovozemaljske, to znači i tjelesne životne radosti, nasuprot srednjem vijeku koji ju je projicirao u eshaton. Međutim, čitava nam tradicija otkriva veliko šarenilo stavova prema tijelu u rasponu od kulta tijela do njegova preziranja kao “neprijatelja duše”.

Marulić kao kršćanski humanist i moralno-didaktički angažiran pisac svoje učenje temelji na tradiciji. Ono nije spekulativne, nego praktične naravi. U više poglavlja *Evandelistara*, *Institucije*, a i u dijelovima drugih djela nalazimo njegov stav o tijelu i tjelesnim osjetilima. U svom zagovaranju kreposti on ne ispoljava radikalizam, štoviše izričito će osuditi neka takva “kršćanska” učenja. On tijelo i tjelesna osjetila ne smatra neprijateljima, nego za njih traži stegu i podređivanje višim vrednotama. Konačno, blizak Bonaventurinu stavu, čitatelja poziva da se tjelesnim motrenjem uzdigne prema Tvorcu divnih djela koja ga okružuju.

Prof. dr. Francisco Javier Juez Gálvez
Komplutsko sveučilište, Madrid
MADRIDSKA DISERTACIJA FRA BRUNA RASPUDIĆA
O MARKU MARULIĆU IZ 1957.

Poznat u krugovima hrvatske emigracije u Španjolskoj '40-ih i '50-ih godina 20. stoljeća, fra Bruno Grga Raspudić završio studij klasične filologije na Centralnom sveučilištu u Madridu 1951, te 1957. branio na Odsjeku klasičnih jezika Filozofskoga fakulteta spomenutoga Sveučilišta disertaciju pod naslovom “Marko

Marulić, hrvatski humanist”. Njegov je mentor bio prof. dr. Santiago Montero D’az, te komisija, koja se sastojala od mentora i četvorice iz najuglednijih španjolskih klasičara 20. stoljeća, promovirala ga na čast doktora s ocjenom odličan.

Fra Bruno Raspuđić bio je napisao dva članka Marulićeve tematike, objavljena u emigraciji 1953. i 1956, u doba pripravljanja doktorske teze. Još je neizdana, ali jedan joj se primjerak čuva u fondovima doktorskih disertacija u Knjižnici Komplutskoga sveučilišta (sign. T-2448). Opširan je rad od oko 334 strojopisnih stranica 21 x 28 cm. Disertacija se dijeli u tri velika dijela, s opširnim uvodnim dijelom (opširno kazalo na tri stranice, “Ključ za proiznošenja hrvatskih slova” (prema Levakoviću), literature (devet stranica s više od sedamdesetak bibliografskih jedinica) te jednog “Uvoda: Humanizam u Hrvatskoj” od skoro četrdeset stranica.

Maruliću je posvećen ostatak disertacije: I. se dio bavi rodom, životom, sredinom te djelima Marulića; II. dio Marulićevim naukom i humanizmom te Marulićem kao latinskim piscem; III. dio njegovom slavom i utjecajem širom Europe, uzrocima njegove dekadencije te njegovom nazočnošću u Nacionalnoj knjižnici u Madridu. Dva prva dijela obuhvaćaju po više od stotinjak stranica, a treći nešto više od osamdesetak. U cijelome radu ima više od 250 bilježaka.

Rad fra Bruna usredotočen je na Marulovo učenje u latinskim djelima. Pridonosi marulologiji zanimljive podatke, od koji neke već poznate, ali i druge koje je valjalo nakon mnogo godina iznova otkriti.

Dr. Ljiljana Kolenić

Pedagoški fakultet, Osijek

GLAGOLSKI OBLICI U MARULIĆEVIM STIHOVIMA I PROZI

Judita je ispjevana u šest libara. Poznato je da ima i proznih dijelova (posveta, kratak sadržaj, bilješke). *Naslidovan’je* je Marulićev prozni tekst, prijevod latinskoga djela pod naslovom *De imitatione Christi*. U izlaganju se uspoređuje uporaba glagolskih oblika u Marulićevim stihovima i prozi na tekstovima *Judite* i *Naslidovan’ja*. U načinu na koji Marulić rabi glagolske oblike može se prepoznati autorov stil, ali primjećuju se određene razlike u stihu i prozi. Zajedničko je i u stihu i u prozi variranje starih i novih oblika za 1. osobu jednine prezenta, odnosno, oblika na *fu* i na *f()m*. Tako u stihovima *Judite* čitamo “A sada da t’ *stvoru* milost ku t’ *obitam!* i kako t’ *govoru* da t’ se ne *izvitam*”, a u *Naslidovan’ju*: “Pusti me malo da *plačem* bolizan moju parvo ner *pojdu* u zemlju tmastu”. I u stihovima i u prozi takva izmjena daje određeni ritam i govori o Marulićevu “hitru kićenju”.

Razlike u uporabi glagolskih oblika u stihu i prozi vidljive su u uporabi glagolskoga pridjeva radnoga u jednini muškoga roda. U stihu glag. prid. rad. u jd. m. r. uglavnom završava na *l*, a u prozi na *o*. Tako je u svim glagolskim oblicima tvorenim od glagolskoga pridjeva radnoga (perfekt, kondicional, pluskvamperfekt). U stihu je također moguće da se neki glagolski oblici krate, pa, primjerice, nenaglašeni oblik 2. o. jd. prezenta glasi *s’*, dok je u prozi *si*.

Glagolski prilog sadašnji u Marulićevim se stihovima tvori na *fci* (*zovući, hoteći, čuvajući*), na *fc* (*videć, hituč*), na *fe* (*govore, gledaje*), na *fce* (*videće, kućeće*). U prozi glag. pril. sad. tvori se uglavnom na *fci* (*privraćajući, hoteći, darijući*).

Zbog sadržaja *Judite* i *Naslidovan’ja*, u *Juditi* je uz prezent često glagolsko vrijeme imperfekt i aorist, a u *Naslidovan’ju* su to prezent, te glagolski načini imperativ i kondicional, te perfekt, imperfekt i aorist.

Uspoređujući glagolske oblike u Marulićevim hrvatskim stihovima i prozi, možemo zaključiti da autor u prozi rabi novije oblike nego u stihu.

Franz Leschinkohl

Mainz

EVANĎELISTAR, VENECIJA 1516:

JOŠ JEDNA RIJETKOST O POVIJESTI TISKA I KNJIGE

Listajući Marulićeve knjige u knjižnici Gutenbergova muzeja f Svjetskog muzeja tiskarskog umijeća u Mainzu f uočio sam da su u njegovu *Evandelistaru* iz 1516. na mnogim stranama u okrajku teksta otisnuti znakovi prsta, koji ukazuju na važne dijelove u tekstu.

Takav način ukazivanja na važne dijelove bio je uobičajen u rukopisima u 14. i 15. pa i početkom 16. stoljeća. U početku razvoja tiskarstva tiskari su nastojali oponašati rukopisne knjige. Tako je Gutenberg za svoju *Bibliju* preuzeo i izgled slova rukopisnih Biblija, da bi mu što više sličila kao da je pisana rukom.

Vidjevši spomenute ručice u *Evangelistaru*, namjeravao sam usporediti takve ručice njemačkih tiskara s onima u *Evangelistaru*. No moja potraga za sličnim knjigama u najpoznatijim knjižnicama Njemačke, Austrije, Švicarske i Italije nije rezultirala nijednim primjerkom knjige s otisnutim ručicama. To bi značilo da je Marulićev *Evangelistar* iz 1516, koji je sam po sebi rijetkost (u Njemačkoj je sačuvano 5 primjeraka, u Italiji 3, u Španjolskoj 3, u Austriji 2, u Mađarskoj, Nizozemskoj i Češkoj po 1, u Splitu 3), i u tom pogledu iznimna, ako ne i jedinstvena knjiga u kojoj je tiskar po uzoru na autorov rukopis već prilikom tiska sa čak 46 ručica na 38 strana označio dijelove u tekstu, na koje je htio skrenuti posebnu pozornost.

Prof. dr. István Lőkös
Filozofski fakultet, Debrecen
PSALAMSKA MOTIVACIJA U “KANTICI ALI PISNI JUDITINOJ”

Već smo razlagali o “funkciji molitava u strukturi Marulićeve *Judite*” povodom međunarodnog skupa Marko Marulić, europski humanist. U nekim tekstovima molitava Marulićeve *Judite* vrlo je markantna himnička i psalamska motivacija, što je razumljivo jer se u starozavjetnoj *Knjizi o Juditi* molitva pojavljuje kao zahvalnica koja je slična psalmima. Posljednja molitva u *Šestom libru* Marulićeve *Judite* — “*Kantika ali pisan Judita*” — osim himničkog karaktera sačuvala je i biblijsku psalmičku atmosferu. Ovdje ćemo prikazati kako je “*Kantika*” prema strukturi slična psalmima. Osim toga u tekstu “*Kantike*” nalazimo psalamsku motivaciju. Komparativno će se pokušati analizirati spomenutu motivaciju u tekstu “*Kantika*” i u psalmima 32, 95, 96, 97 i dr.

Mr. Bratislav Lučin
Marulianum, Split
TEKSTOLOŠKI I HERMENEUTIČKI PRINOSI
MARULIĆEVOJ *SUZANI*

Marulićeva *Suzana* sačuvana je u dva rukopisa: u Zborniku NSK u Zagrebu, sign. R 6634 (nadalje: *R*) i u *Vartlu* Petra Lucića, Arhiv HAZU, sign. IV.a.31 (nadalje: *V*). U *R* nedostaju dva lista, pa je za stihove 523-618. *V* jedini izvor. *R* je nastao sredinom, a *V* krajem 16. st. *V* je pronašao Ivan Kukuljević Sakcinski 1854. u Trogiru, dok je *R* došao u vidokrug struke tek 1976, kada je otkupljen na dražbi u Londonu.

Dosad je *Suzana* cjelovito objavljena devet puta; jasno je da su prireditelji prije 1976. mogli temeljiti svoja izdanja samo na *V*; tekst je prema *R* objavio Josip Vončina 1993; no do danas nije objavljeno pravo kritičko izdanje djela, tj. takvo koje bi pri uspostavi teksta i izradbi kritičkog aparata stalno vodilo računa o obama rukopisima.

Svrha je ovoga rada pokazati da se čitanje i razumijevanje *Suzane* može unaprijediti upravo uspostavom teksta prema načelima kritičke tekstologije. U tom poslu korisno će poslužiti dosadašnja iskustva hrvatske filologije, ali i tekstološki postupci što ih je razvila klasička filologija. U ovoj prigodi obaviti će se trije:

1. Za više mjesta u *Suzani* predložiti će se drugačije lekcije nego u prethodnim izdanjima, ili će se među više postojećih lekcija argumentirano izabrati jedna, ili će se predložiti emendacija. Npr.: 140 *kaj jest* umj. *raj jest*; 297 *oslabi se* umj. *oslabiše*; 360 *i zgubit* umj. *izgubit*; 648 *U pleća upar[v]ši* umj. *U pleća, u parsi*; 669 *Gezi* umj. *Jeci*; 700 *ni ka* umj. *nika*; 700 *poštenija* umj. *počten'ja*; 740 *uvismo* umj. *unismo*; 763 *ne veli* umj. *nam veli*, itd.

Pokazati će se pri tom kako stariji rukopis (*R*), iako pretežito bolji od mlađega (*V*), nije automatski uvijek takav, tj. da na brojnim mjestima valja preuzeti lekcije iz *V* (što nas podsjeća na situaciju koju je klasička tekstologija formulirala ovako: *recentiores non deteriores*). Npr.: 64 *Činjen'je njeje dil* (*V*) umj. *Činje njeje dil* (*R*); 93. *zelene* (*V*) umj. *zene* (*R*); 97 *zamoršćice* (*V*) umj. *zamršćice* (*R*); 238 *odlučismo* (*V*) umj. *odlučili smo* (*R*); 422 *ne ude* (*V*) umj. *ne prude* (*R*); 453 *hoćeš li* (*V*) umj. *hoće li* (*R*) itd.

2. Osim što novopredložene lekcije pretpostavljaju (odnosno imaju za posljedicu) drugačije tumačenje smisla teksta, hermeneutički dio posla odnosi se ponajvećma na katalog žena (689-710) te na identificiranje biblijskih aluzija i podataka koji ne potječu iz biblijskoga predloška.

3. Uz usmeno izlaganje predočit će se slušateljstvu nekoliko stranica iz kritičkog izdanja *Suzane* koje će u cijelosti biti tiskano kao prilog studiji u *CM XII*.

Dio posla o kojem je riječ auktor je već obavio za izdanje *Suzane* u knjizi *Duhom do zvijezda*, Zagreb 2001, ali ondje nije bilo moguće dati detaljnija obrazloženja; osim toga, u međuvremenu proveden kritičkotekstološki postupak pokazao je da se i tekst iz 2001. može meliorirati.

Doc. dr. Stjepan Lukač
Filozofski fakultet, Budimpešta
TRAGOVIMA MARULIĆEVA *EVANĎELISTARA* (1530) IZ MAĐARSKOG GYÖNGYÖSA

Tijekom rada na svojoj knjizi *Dramatizirani kajkavski Marijin plač iz Erdelja, 1626.* (Budimpešta, 2000) naišao sam na podatak da franjevačka knjižnica u Gyöngyösu, mađarskom gradu nadomak Budimpešti, raspolaže primjerkom Marulićeva *Evandelistara*. Kako je mađarski kroatist István Lőkös već ranije prikupio važne podatke o poznavanju Marulićevih djela u Ugarskoj (*Prilozi mađarskoj recepciji Marulićevih djela, Novi podaci o recepciji Marulićeva djela u Ugarskoj u XVI. i XVII. stoljeću*), u svom referatu želim dopuniti njegove rezultate i predstaviti bogatu knjižnicu franjevaca u Gyöngyösu u kojoj danas nalazimo blizu tisuću primjeraka stranih knjiga iz XVI. stoljeća. U doba turske vladavine i protureformacije u Ugarskoj franjevci su igrali važnu ulogu u organiziranju vjerskoga života, a među njima mnogi su bili hrvatskoga podrijetla. Prema vlastitoj reguli franjevci su smjeli sakupljati samo one knjige kojima su se i stalno koristili. Većina vlasnika tih knjiga, pa tako i Marulićeva *Evandelistara* (Márton Gyulai, od 1601. godine provincijal), bili su visoki dužnosnici. Zna se da su pri sakupljanju knjiga davali prednost djelima (homilijari, propovijedi, postile) pomoću kojih su obogaćivali svoje propovijedi. Stoga se s pravom pretpostavlja da je Marulićev *Evandelistar* bio isto tako često rabljena knjiga.

Prof. dr. Žarko Muljačić
Zagreb
O DALMATOROMANIZMIMA U MARULIĆEVIM DJELIMA

Nije poznato kada je spalatinski (tj. autohtoni splitski dalmatoromanski idiom) “izumro”, ali je gotovo sigurno da se to dogodilo prije rođenja Marka Marulića. Sa spalatinskim nisu, naravno, nestali brojni spalatinizmi, asimilirani u hrvatskom jeziku grada Splita i okolice. Postoje određeni kriteriji koji se mogu pojaviti u venecijanizmima, pa stoga ne će biti teško uočiti u hrvatskome romanizme koje nismo primili preko tzv. kolonijalnoga mletačkog jezika. Problemi nastaju najčešće kada treba odvojiti dalmatoromanizme od drugih posuđenica iz tzv. Istočne Romanije, koja je obuhvaćala najveći dio Italije, tj. teritorij južno od snopa izoglosa na potezu La Spezia – Rimini (koji neki spuštaju nekoliko kilometara južnije, na crtu Carrara – Fano) i ozemlje rumunjskog jezika (uključujući i njegove “zapadne” izdanke).

Odnedavno se zna da su postojala barem tri dalmatoromanska jezika sa središtima u Zadru (jadertinski), Dubrovniku (raguzejski) i Baru (labeatski). Općenito se drži da je spalatinski bio podređen jadertinskom “srednjem jeziku” kao jedan od njegovih barem šest “nižih jezika”. Ustanoviti je koji leksemski predlošci posuđenica zabilježeni u Marulićevim hrvatskim djelima predstavljaju općedalmatoromanske, koji općejadertinske a koji (samo) spalatinske *izolacionizme*.

Dr. don Mladen Parlov
Teološki fakultet, Split
MARULIĆEVA SAKRAMENTOLOGIJA

Sakramenti su, nauk je Katoličke crkve, Božji spasenjski čini, otajstva vjere darovana Crkvi, po kojima Crkva posvećuje ljude, izgrađuje Tijelo Kristovo te iskazuje Bogu štovanje (SC 59). Teologija je stoljećima, pod utjecajem sv. Augustina, definirala sakrament kao “vidljivi znak nevidljive milosti, ustanovljen od Isusa Krista”. Sv. Toma Akvinski definira sakrament kao “znak svete stvarnosti ukoliko posvećuje ljude” (*signum rei sacrae in quantum est sanctificans homines*) (S. Th. III, q. 60, a. 2). Kroz povijest Crkve nije uvijek stvarnost sakramenata bila jasna, ni s obzirom na broj niti s obzirom na materiju i formu pojedinog

sakramenta. U polemici s protestantima tek će Tridentski koncil svečano definirati nužnost sakramenata za spasenje, njihovu ustanovljenost od samoga Krista te da ih ima sedam.

U spisima Marka Marulića nalazimo bogat govor o sakramentima. Naravno, on ih ne obrađuje na način skolastičke teologije niti im pristupa na znanstveni način. Marulić, poučen autoritetom Svetoga pisma i crkvenog Učiteljstva, u njima prepoznaje Božje darove Crkvi i čovjeku preko kojih čovjek ima pristup božanskoj stvarnosti. Njegov govor o sakramentima je praktičan, kao uostalom i gotovo sve drugo što je napisao. Njega zanima kako i u čemu sakrament može pomoći kršćaninu kako bi što kršćanskije živio, a ne što je sakrament u sebi, koja mu je materija, koja forma, kako i kad je ustanovljen itd. On polazi od danosti vjere. Sakramenti se slave u Crkvi, zajednici Kristovih učenika te služe kršćanima kao sredstva pomoći na putu spasenja. Ne obrađuje sve sakramente niti onima koje obrađuje posvećuje jednako prostora. Najviše se zanima za sakramente koji su, po njemu, najvažniji u svakodnevnoj duhovnoj borbi: sakramentima pokore (ispovijedi) i sv. pričesti (euharistije) posvećuje najviše prostora. U svojim je spisima obradio i sakrament krštenja, djelomice sv. reda i ženidbe, potvrde se tek usputno dotiče, a bolesničko pomazanje posve ispušta.

Mr. Gorana Stepanić
Filozofski fakultet, Zagreb
MARULIĆEVI LATINSKI PARATEKSTOVI

Definiraju li se Marulićevi latinski paratekstovi kao tekstovi s rubne zone svojega matičnog teksta (*Evandelistara*, *Institucije*), smješteni ispred, iza ili umetnuti unutar njega, a pisani latinskim jezikom, kao predmet istraživanja i interpretacije nudi se više desetaka generički različitih tekstova, kojima je autor sam Marulić, ili pak osobe vezane uz njegov književni rad, odnosno publikaciju njegovih djela. Svoj smisao paratekstovi djelomice ostvaruju u odnosu na djelo i njegov sadržaj, djelomice u odnosu na proces proizvodnje djela i pojedinih njegovih izdanja. S tim u svezi varira sadržaj paratekstova, njihov retorički aparat, komunikacijski i estetski aspekt. Prisutnost i odsutnost pojedinih paratekstova i promjena paratekstualnog repertoara (kao u ranim izdanjima *Evandelistara*) indikativne su i važne za život pojedinog izdanja i, posljedično, za recepciju publicirana djela. Način na koji gledamo paratekstove, kojima je jedna od glavnih zadaća usmjeravanje recepcije teksta, s vremenom se mijenjao, obično nagore. I dok je posveta *Judite* u novije doba postala jednim od najčešće citiranih paratekstova iz riznice starije hrvatske književnosti, njezini latinski "kolege" još uvijek obitavaju u oku promatrača, bez većeg utjecaja na širu čitateljsku zajednicu.

Akademik Mirko Tomasović
Zagreb
DUJAM BALISTRILIĆ, JEDINI MARULIĆEV MECENA

U radu se raščlanjuje uloga Dujma Balistrilića, kanonika splitskog kaptola i primicerija u razdoblju od 1450. do 1524, u književnom opusu Marka Marulića, čija su tri znamenita teksta vezana s njegovom ličnošću. Riječ je o latinskoj poslanici *Francisco Natali Marci Maruli in Valle Surda commorantis responsio*, koja je upućena splitskom prijatelju iz Nečujma na otoku Šolti, gdje je Marulić uživao gostoprimstvo na kumovu poljskom imanju. Auktor podržava pretpostavku da je tu i tada radio na prijevodu etičko-asketskog djela *De imitatione Christi* Tome Kempenca, koji je prijevod datiran 20. lipnja 1500. Na zaslovnom eksplicitu njegovu stoji da je Marko Marulić to djelo preveo "rogatu et impensis" (na molbu i na trošak) gospodina Balistrilića, primicerija splitske Crkve. Riječ je, dakle, o narudžbi i podmirenju troškova za taj posao. *Naslidovan'je* je najvažniji prozni tekst Marka Marulića, a *Judita* najvažniji pjesnički tekst. Posvećena je istomu don Dujmu (22. travnja 1501) pa ta činjenica govori o pokroviteljskom i poticateljskom njegovu udjelu u Marulićevu usmjeranju prema djelima na hrvatskom jeziku. Štoviše, iz tijeka predgovornoga teksta naziru se interferencije između tvorbe *Judite* i prvoga njezina povlaštenog čitatelja, učenoga i uglednog splitskoga kanonika, koji je uz to bio pjesnikov kum i prijatelj.

PODATCI O SUDIONICIMA ZNANSTVENOGA SKUPA

Dr. Charles Béné, prof. ém.
Sveučilište Stendhal, Grenoble

Rodio se 1919. u pokrajini Haute-Savoie u Francuskoj. Diplomirao klasične jezike, stekao državni doktorat i postao redovni profesor francuske književnosti na Sveučilištu Stendhal u Grenobleu. Ugledan je stručnjak za djelo Rabelaisa, Montaignea i Erazma. Zapažene prinose dao je proučavanju duhovnog i biblijskog aspekta francuske književnosti 16. st. Član je Međunarodnog odbora sabranih djela Erazma Rotterdamskog. Posljednjih desetak godina bavi se hrvatskom književnošću humanizma i renesanse, osobito djelom Marka Marulića, o kojem je objavio niz studija u europskoj periodici. Među ostalim objavio knjige: *Erasme et Saint Augustin* (1979); *Sudbina jedne pjesme — Destin d'un poème — Destiny of a Poem* (1994); *Études Maruliennes* (1998). Preveo je Marulićevu *Juditu* na francuski (2002).

Mons. dr. Franco Buzzi
Biblioteca Ambrosiana, Milano

Rodio se 1948, postigao magisterij iz teologije i doktorat iz filozofije, profesor na više talijanskih sveučilišta. "Dottore ordinario a vita" u Ambrozijani i direktor Akademije sv. Karla Boromejskog. Područja zanimanja su mu: njemački idealizam i filozofsko-religijska kultura 15. i 16. st., posebno s obzirom na reformu. Sada proučava povijesne okolnosti kršćanstva 16.-18. st., posebice teologiju, učenja o pravu i politici u modernom razdoblju.

Autor je više knjiga (*Libertà e sapere nella "Grundlage" (1794) di J. G. Fichte* (1984); *Il Concilio di Trento* (1995); *Idealismo* (1996); *Nihilismo* (1998); *Teologia e cultura cristiana tra XV e XVI secolo* (2000); *La coscienza di essere umani* (2001). Sa D. Zardinom priredio je *Carlo Borromeo e l'opera della "grande riforma"* (1997); preveo je i priredio prvo izdanje nekih Luterovih djela: *Lettera ai Romani* (1991, 21996); *I sette salmi penitenziali e il bel "Confitemini"* (1996).

Područja istraživanja: Erazmo i Sveto pismo; razvoj kršćanske apologetike od humanizma do modernog racionalizma; odnos između religije /kršćanstva i pravne /političke misli u 16-18. st.

Prof. dr. Vinko Grubišić
Sveučilište Waterloo

Lingvist i književnik, profesor na Sveučilištu Waterloo, Kanada. Među inima objavio i dva rada o Maruliću (jedan na hrvatskom u *Hrvatskoj reviji* a drugi u *Annali Slavi de Napoli*); osvrt na prijevod *Judite* H. Coopera i studiju o Maruliću na sjevernoameričkom kontinentu (u *Colloquia Maruliana*).

Mr. Neven Jovanović
Filozofski fakultet, Zagreb

Asistent je na Katedri za latinski jezik i rimsku književnost Odsjeka za klasičnu filologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Osim Marulićem, bavi se hrvatskim pravnim piscima 18. stoljeća, te problemima izdavanja novolatinskih tekstova. Objavio više studija o Maruliću u godišnjaku *Colloquia Maruliana*. Područja interesa: epska poezija, latinska stilistika, kompjutorska analiza teksta, prevođenje.

Mr. Branko Jozić
Marulianum, Split

Rodio se 1960; diplomirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu 1985; magistrirao na Augustinianumu u Rimu 1991. Od 1995. radi u *Marulianumu*. Objavio knjigu *Problem religijske netolerancije* (1995); zajedno s Bratislavom Lučinom knjigu *Bibliografija Marka Marulića. Prvi dio: tiskana djela (1477-1997)* (1998); suurednik *Suvremene katoličke enciklopedije* (1998); prijevode: Cesare Ripa: *Ikonologija* (2000); Mladen Parlov: *Otajstvo Krista — uzor kršćanskog života prema Marku Maruliću* (2001) te više članaka s religijsko-filozofskog i kulturološkog područja.

Prof. dr. Francisco Javier Juez Gálvez
Komplutsko sveučilište, Madrid

Završio studij klasične filologije (1979-1984) na Komplutskom sveučilištu u Madridu. Od 1989/90. radi kao *profesor asociado* slavistike na spomenutom sveučilištu. Doktorirao 1993. tezom o latinskim vrelima slaveno-bizantske povijesti Bugarskoga carstva. Tečajeve i specijalizacije pohađao u Bugarskoj, Hrvatskoj, Grčkoj, Sloveniji, Ukrajini, Slovačkoj, Poljskoj, Rumunjskoj, Češkoj, Italiji, Engleskoj. Suautor je *Diccionario Latino I* (1988); *Diccionario de términos lingüísticos ruso-español y español-ruso* (1994); *Historia de las literaturas eslavas* (1997); autor je i knjige *Blasii Kleiner Archivium Tripartitum Inclytae Provinciae Bulgariae* (1997). S hrvatskoga je preveo antologiju *U ovom strašnom času* (1995), zbirku Ivana Goluba *Hodočasnik* (1998). Objavio je i druge prijevode s klasičnih i slavenskih jezika. Povjerenik Marulićevih izložbi u Nacionalnim knjižnicama u Lisabonu (II-III. 2001) i u Madridu (III-IV. 2002), te suorganizator izložbe *Pismenost i oružje u Hrvatskoj renesansi* na Sveučilištu u Alcalá de Henares (II. 2002).

Bavi se u prvom redu južnoslavistikom (osobito bugaristikom i kroatistikom) te balkanistikom, s kojih je područja objavio više studija u španjolskoj i stranoj periodici. Marulologiji je posvetio nekoliko priloga, objavljenih u *Colloquia Maruliana*, *Eslav'stica Complutense*, *Studia Croatica*.

Dr. Ljiljana Kolenić
Pedagoški fakultet, Osijeku

Rođena 1955, diplomirala je 1979. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu kroatistiku i anglistiku. Od 1980. radi na Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Osijeku, najprije kao asistentica za Povijest hrvatskoga jezika i Dijalektologiju, potom kao docentica (1993), a od 1999. izvanredna je profesorica za predmete Povijest hrvatskoga jezika, Hrvatska dijalektologija i Hrvatska povijesna leksikologija na studiju Hrvatskoga jezika i književnosti. Objelodanila je stotinjak znanstvenih i stručnih radova iz povijesti hrvatskoga jezika, hrvatske dijalektologije, hrvatske leksikologije te knjigu *Riječ o riječima* (1998).

Franz Leschinkohl
Mainz

Umirovljeni tipograf, povjesničar tiskarstva i knjige. Za proučavanje tiskarske povijesti Marulićevih djela u Njemačkoj dobio je Gutenbergovu statueta grada Mainza. O toj temi objavio više priloga u godišnjaku *Colloquia Maruliana*.

Prof. dr. István Lőkös
Filozofski fakultet, Debrecen

Rodio se 1933. u Egeru (Mađarska). Diplomirao je 1957. na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Kossuth Lajos u Debrecenu hungaristiku i rusistiku. Na Filozofskom fakultetu u Debrecenu 1985. izabran je za docenta na katedri za komparativnu književnost, 1994. izabran je za redovitog profesora na spomenutoj katedri. Organizirao je 1992. Katedru za povijest srednjoeuropskih i istočnoeuropskih književnosti na Filozofskom fakultetu u Miskolcu, gdje je kao redoviti profesor predavao do 1997. povijest hrvatske književnosti. Njegovi znanstveni i stručni radovi tiču se najviše povijesti hrvatske i mađarske književnosti, odnosno hrvatsko-mađarskih književnih veza i drugih slavenskih književnosti.

Objavio je, među ostalim, knjige: *Hidak jegyében = U znaku mostova*, 1974; *Magyar és délszláv irodalmi tanulmányok = Mađarske i južnoslavenske književne studije*, 1984; *A horvát irodalom története = Povijest hrvatske književnosti*, 1996; *Zrínyi eposzának horvát epikai előzményei = Hrvatski epski prethodnici epa Zrinjskoga*, 1997; *Déli szláv-magyar szellemi kapcsolatok = Južnoslavenske-mađarske duhovne veze*, 1997; *A Kaptoltól a Ludovikáig = Od Kaptola do Ludoviceuma*, 1997; *Hrvatsko-mađarske književne veze*, 1998; *Erlebnisse und Rezeption Krležas Kerempuh-Galladen aus ungarischer Sicht*, 1999. Prepjevaio Marulićevu *Judit* na mađarski jezik (objavljena 1999).

Mr. Bratislav Lučin
Marulianum, Split

Rodio se u Splitu 1956. Diplomirao na Filozofskom fakultetu u Zadru, magistrirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 1986. radi kao urednik u Književnom krugu Split, a od 1995. voditelj je *Marulianuma*. Suurednik (s M. Tomasovićem) godišnjaka *Colloquia Maruliana*, operativni urednik edicije *Sabrana djela Marka Marulića*. Područja interesa: starija hrvatska književnost, hrvatski latinizam, opus Marka Marulića. S Brankom Jozićem objavio knjigu *Bibliografija Marka Marulića. Prvi dio: tiskana djela (1477-1997)*, Split 1998. Priredio izbor iz Marulićeva opusa na španjolskom jeziku pod naslovom *Marko*

Marulić (1450-1524), edición española: F. J. Juez Gálvez, Ediciones clásicas, Madrid 2000, te izbor na hrvatskom pod naslovom Marko Marulić, *Duhom do zvijezda*, Mozaik knjiga (biblioteka Biseri hrvatske književnosti), Zagreb 2001.

Doc. dr. Stjepan Lukač
Filozofski fakultet, Budimpešta

Radi kao docent na Institutu za slavistiku i baltistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta "Lorand Eštvšs" u Budimpešti, gdje predaje hrvatsku književnost. Istraživač je hrvatsko-mađarskih i slovensko-mađarskih književnih veza. Iz tematike kojom se bavi objavio je niz studija na mađarskom, hrvatskom i slovenskom jeziku i bio sastavljač i urednik više zbornika. Pokretač i glavni urednik nedavno prestalog časopisa mađarskih Hrvata "Riječ". Samostalna djela su mu: *Dramatizirani kajkavski Marijin plač iz Erdelja (1626)* (2000), *A megvált— Mátyás király sz'neváltozásai a szlovžn nžphagyományban Žs szŽpirodalomban* (Preobraženja kralja Matije u slovenskoj narodnoj predaji i književnosti) (2001).

Prof. dr. Žarko Muljačić
Zagreb

Rodio se u Splitu 1922; romanistiku studirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, doktorirao 1955. Jedan od osnivača Filozofskog fakulteta u Zadru i organizator njegove talijanistike i romanske lingvistike. Od 1973. do 1988. bio je redovni profesor na Freie Universität u Berlinu. Dao je temeljne priloge proučavanju dalmatskog jezika i romansko-hrvatskih dodira; napisao je više kritičkih sinteza, izradio načela za dinamičku klasifikaciju romanskih jezika, proučava nastanak standardnih romanskih jezika i pitanja odnosa jezika i dijalekta.

Dr. don Mladen Parlov
Teološki fakultet, Split

Rođen je 1964. u Ričicama kod Imotskog. Diplomirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu — Teologija u Splitu, 1990. Na Papinskom crkvenom sveučilištu Gregorijana u Rimu, 1996. doktorirao na području teologije duhovnosti tezom: *Il mistero di Cristo — modelo di vita cristiana secondo Marco Marulić*. Na istom je sveučilištu (1997) postigao i magisterij iz dogmatske teologije. Od listopada 1997. duhovnik je u Centralnom bogoslovnom sjemeništu u Splitu te predaje na Teologiji u Splitu, odnosno na Katoličkom bogoslovnom fakultetu. U zvanje docenta promoviran u prosincu 2001. Do sada objavio dvije knjige: *Otajstvo Krista — uзор kršćanskog života prema Marku Maruliću*, Marulianum, Split 2001; *Život i djelo don Ilije Ujevića*, CuS, Split 2001; te više znanstvenih radova s područja povijesti kršćanske literature i kršćanskog nauka. Bavi se i prevodenjem s talijanskog i engleskog jezika.

Mr. Gorana Stepanić
Filozofski fakultet, Zagreb

Rodila se u Zagrebu 1973. Od 1997. radi kao asistentica na Odsjeku za klasičnu filologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Magistrirala je 2001. na hrvatskoj neolatinskoj epici 17. stoljeća. Bavi se i prevodenjem.

Akademik Mirko Tomasović
Zagreb

Rodio se 1938. u Splitu, podrijetlom je iz sela Kučića pokraj Omiša, po struci komparatist i romanist. Diplomirao je i doktorirao na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje i radi od 1971. do umirovljenja. Umirovljen u statusu redovnog profesora na Odsjeku za komparativnu književnost i pročelnik Katedre za komparativnu povijest hrvatske književnosti. Osim strukom bavi se i prepjevanjem poezije s romanskih jezika. S tih područja objavio je tridesetak knjiga. Član je uredničkog odbora *Sabranih djela Marka Marulića*. O Boču hrvatske književnosti objavio je mnogobrojne članke, osvrte, studije, rasprave te knjige: Marko Marulić, *Plavca nova* (priredio zajedno s T. Maroevićem) (1971); *Zapisi o Maruliću i drugi komparatistički prilozi* (1984); *Marko Marulić Marul* (monografija) (1989); Marko Marulić, *Judita* (priredio) (1991); *Marco Marulić Marulus* (1994); *Marko Marulić, Hrvatski latinisti* (zajedno s Darkom Novakovićem) (1994); *Sedam godina s Marulom* (1996); *Marko Marulić/Marcus Marulus* (1996); Marko Marulić, *Judita* (priredio zajedno s Milanom Mogušem) (1996); *Marko Marulić Marul* (monografija) (1999); *Nove godine s Marulom* (2000); *Marko Marulić: Antologija* (2000); *Marulološke rasprave 2000-2001* (2002).

IZLOŽBA: MM tragovi
(Autori: Ivana Domaćinović i Branko Jozić)

Dva značajna datuma hrvatske kulture: 550. obljetnica rođenja Marka Marulića (2000) i 500. obljetnica nastanka *Judite* (2001), obilježena su bez pompe i nazdravičarstva, ali s brojnim kulturno-znanstvenim događanjima. Otac hrvatske književnosti sa svojim djelom u našem je narodu ponovno značajno kulturno uporište i prepoznatljiv znak vlastitog identiteta. Takav pristup Maruliću rezultirao je zanimanjem za njega i izvan granica Hrvatske. Da bi se stekao pregled obljetničkih događanja, priređuje se ova izložba. Podijeljena je u tri cjeline: 1. knjige (prvotisci, nova izdanja, prijevodi Marulićevih djela te studije o Maruliću); 2. znanstveni skupovi, predavanja, književne večeri; 3. izložbe na temu "Marulić".

KNJIGE:

- Glasgowski stihovi* (**prvotisak**, priredio i preveo Darko Novaković), Matica hrvatska, Zagreb 1999.
Repertorium I-III (**prvotisak**, priredio Branimir Glavičić), Književni krug Split, 1998-2000.
Antologija (priredio Mirko Tomasović), Konzor, Zagreb 2000.
Duhom do zvijezda (izabrao i uredio B. Lučin), Mozaik knjiga, Zagreb 2001.
Od začetja Isusova; izabrane duhovne pjesme (priredio Božidar Petrač), Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2001.
Svarh muke Isukarstove (priredio Mirko Tomasović), HKZ-Hrvatsko slovo, d.o.o. Zagreb (et al), 2000.
Od začetja Isusova (priredio Mirko Tomasović), HKZ-Hrvatsko slovo, d.o.o. Zagreb (et al), 2000.
Od uskarsa Isusova (izbor i popratni tekst Mirko Tomasović; drvorez u boji Zdenka Pozaić, Biblioteka Dub, Zagreb 2001.
Suzana (priredio i protumačio Mirko Tomasović), Ceres, Zagreb 2000.
Judita; s pretiskom 2. izdanja iz godine 1522. (priredio i protumačio Milan Moguš), Matica hrvatska, Zagreb 1998.
Judit (na mađarski prepjevao István Lőkös), Eštvős J—zsef Kšnyvkiad—, Budapest 1999.
Judita (prepjevao i komentirao N. Kolumbić), Golden marketing, Zagreb 2001.
Giuditta s pretiskom drugog izdanja (na talijanski prevela Luciana Borsetto), Hefti, Milano 2001.
Most / The Bridge (izbor Marulićevih tekstova i studija o njemu na engleskom jeziku), DHK, Zagreb 1-4/1999.
M. Marulić (1450-1524) (izbor iz djela priredio Bratislav Lučin, na španjolski preveo F. J. Juez Gálvez), Ediciones Clásicas, Madrid 2000.

*

- Branko Jozić-Bratislav Lučin: *Bibliografija Marka Marulića I: tiskana djela (1477-1997)*, Književni krug Split — *Marulianum*, 1998.
Mirko Tomasović: *Marko Marulić Marul*, Erasmus Naklada — Književni krug Split — *Marulianum* — Zavod za znanost o književnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Zagreb — Split 1999.
Mirko Tomasović: *Nove godine s Marulom*, Književni krug Split — *Marulianum*, 2000.
Mladen Parlov: *Otajstvo Krista — uzor kršćanskog života prema Marku Maruliću* (preveo B. Jozić), Književni krug Split — *Marulianum*, 2001.
Moguš, Milan: *Rječnik Marulićeve Judite*, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb 2001.
Colloquia Maruliana IX: zbornik radova sa skupa Marko Marulić, hrvatski pjesnik i katolički humanist: prijedlog za Europu trećeg tisućljeća (Rim-Split 1998-1999), Književni krug Split — *Marulianum*, 2000.
Colloquia Maruliana X: zbornik radova sa skupa Marko Marulić, europski humanist (Split 2000), Književni krug Split — *Marulianum*, 2001.

PRIGODNE TISKOVINE

— pozivnice, programi, plakati, poštanske markice...

IZLOŽBE:

- O humanista croata Marko Marulić*, Biblioteca Nacional, Lisboa — Književni krug Split — *Marulianum*, 2001.

100 u 1000: najznamenitije hrvatske knjige u proteklom tisućljeću. — Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb 2000.

Marko Marulić u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu: 500. obljetnica Judite [i] 550. obljetnica rođenja. — Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb 2001.

Split Marulićeva doba; u povodu 500. obljetnice nastanka Judite = Split of Marulić's times = Split en la epoca de Marulić, Muzej grada Splita 2001.

*

Letras y Armas en el Renacimiento Croata. — Universida de Alcalá; Muzej grada Splita, 2002.

Marko Marulić y la Europa Humanista. — Biblioteca Nacional Madrid, 2002.

MARULIĆ NA WWW (izbor)

O MARULIĆU

<http://www.studiacroatica.com/libros/tomasov/tomasov1.htm>
<http://www.studiacroatica.com/marulic/intro.htm>
<http://www.studiacroatica.com/revistas/135/1350600.htm>
<http://www.studiacroatica.com/revistas/133/1330900.htm>
<http://psychclassics.yorku.ca/Krstic/marulic.htm>
<http://www.morh.hr/iamps/marulic.htm>
<http://www.croatia.net/html/marulic.html>
<http://www.duhovno-vrelo.com/2/dv-21.html>
<http://www.moderna-vremena.hr/vrem/marul.asp>
http://volksgruppen.orf.at/kroaten/kr/archiv/mi_marulic.htm
<http://www.berlin.de/home/Land/BAs/Charlottenburg-Wilmersdorf/wissenswertes/skulpturen/marulic.htm>

MARULIĆEVA DJELA

<http://www.bulaja.com>
<http://www.ffzg.hr/infoz/dzs/html/Maruli1.htm>
<http://www.ffzg.hr/infoz/dzs/html/Maruli2.htm>
<http://www.ffzg.hr/infoz/dzs/html/Maruli3.htm>
<http://www.hkz.hr/Knjige/Marulic.pdf>
<http://www.hnk.ffzg.hr/marul.htm>
<http://www.brindinpress.demon.co.uk/pospapam.htm>

OBLJETNICE

<http://www.mgst.net>
<http://www.maldura.unipd.it/italianistica/Ricerca/convmar.html>
http://www.bne.es/esp/agenda/Marko_Marulic.htm

COLLOQVIA MARVLIANA XI
(Književni krug Split — *Marulianum*, 2002)

SADRŽAJ
CONTENTS

- Ivo Frangeš: Utemeljenost metaforičkoga određenja: Marulić — “otac umjetnoga hrvatskog pjesništva” / *On the Making of a Metaphor: Father of Croatian Art of Poetry*
- Milan Moguš: Marko Marulić — otac hrvatskoga književnoga jezika (o tropletu Marulićeva hrvatskoga jezika) / *Marulić's — Threestrand Croatian Language*
- Pavao Pavličić: Posveta Judite: pokušaj interpretacije / *Judith's Dedication: An Attempt at Interpretation*
- István Lőkös: Fabulae i apocrypha: estetska determinacija u starozavjetnoj Knjizi o Juditi / *Fabulae and Apocrypha: Aesthetic Determinism in the Old Testament Book of Judith*
- Andrea Zlatar: Transformacija biblijskog predloška u Marulićevoj Juditi / *Transformations of the Biblical Model in Marulić's Judith*
- Zlata Šundalić: Sekundarni žanr(ovi) u Marulićevoj Juditi / *Secondary Genres in Marulić's Judith*
- Tonko Maroević: Pentur s kitarom (prilog Marulićevoj poetici) / *The Painter with the Guitar: A contribution to Marulić's Poetics*
- Anita Mikulić-Kovačević: Analiza biblijskih heroina u Marulićevim djelima Judita i Suzana / *An Analysis of Biblical Women in Marulić's Works Judith and Susanna*
- Vinko Grubišić: Judita Marka Marulića i La Judit Guillaumea Sallustea du Bartasa / *Marko Marulić's Judita and La Judit of Guillaume Salluste du Bartas*
- Charles BŽnŽ: La Judith d'Anne d'UrfŽ, a-t-elle un lien avec celle de Marulić? / *Postoji li veza između Judite pjesnika Annea d'UrfŽa i Marulićeve Judite?*
- Gabrijela Mecky Zaragoza: MŠrderische Entwŕrfe des -Weiblichen — Marulić's Judita (1501) und Bircks Ivdith (1534) / *Percepcija ženskosti kao ubojitosti: Marulićeva Judita (1501) i Birckova Ivdith (1534)*
- Ružica Pšihistal: Treba li Marulićeva Judita alegorijsko tumačenje? / *Does Marulić's Judith Need an Allegorical Interpretation?*
- Branko Jozić: Marulićeva Judita kao miles Christi / *Marulić's Judith as Miles Christi*
- Bratislav Lučin: Tekstološki i leksikološki prinosi Marulićevoj Juditi / *Textological and Lexicological Contributions to Marulić's Judith*
- Diana Stolac: Sintaktostilistički pristup Marulićevoj Juditi / *Syntactic-stylistic Approach to Marulić's Judith*
- Divna Mrdeža Antonina: Retorički postupci u Marulićevim djelima na hrvatskom jeziku / *Rhetorical Procedures in Marulić's Works in the Vernacular*
- Smiljka Malinar: Marulićeva hrvatska proza / *Marulić's Croatian Prose Writings*
- Mirko Tomasović: Marko Marulić i Lekcionar fra Bernardina Splićanina Drvodilića / *Marko Marulić and the Lectionary by fra Bernardin Splićanin Drvodilić*
- Luko Paljetak: Molitva suprotiva Turkom u kontekstu protuturskog otpora u Europi Marulićeva vremena i poslije njega / *Molitva suprotiva Turkom (The Prayer Against the Turks) in the Context of the Anti-Turkish Resistance in Europe in Marulić's Time and Thereafter*
- Branimir Glavičić: Marulićeva ironija i sarkazam / *Irony and Sarcasm in Marulić*
- Renata Schellenberg: Subversive Satire: The Glasgow Verses / *Subverzivna satira: glasgowski stihovi*
- Tomislav Bogdan: Marulić i petrarkizam / *Marulić and Petrarchism*
- Hrvatín Gabrijel Jurišić: Molitva u Marulićevoj Suzani / *Christian Prayer in Susanna*
- Antun Lučić: Muka u srednjovjekovnom prikazanju i Marulićevoj viziji / *Passion in Medieval Mystery Plays and in Marulić's Vision*
- Neven Jovanović: Ter tužnih konsolaj: Marulićeva Utiha nesriće i pseudo-Senekina konzolacijska zbirka *De remediis fortuitorum* / — *Ter tužnih konsolaj (— and Console the Sorrowful): Marulić's Poem Utiha nesriće (Consolation in Distress) and the Pseudo-Senecan De re-mediis fortuitorum*
- Mladen Parlov: O Marulićevu autorstvu djela Život sv. Ivana Karstitelja / *Marulić's Authorship of The Life of St John the Baptist*
- Miljenko Šteko: Lik sv. Franje Asiškoga u Instituciji Marka Marulića / *Figure of St Francis of Assisi in Marulić's De institutione*
- Luciana Borsetto: Tradurre Marulić: sulla Judita in italiano (altre riflessioni) / *Prevoditi Marulića: O Juditi na talijanskome. Druga razmišljanja*

Francisco Javier Juez Gálvez: Un manuscrito desconocido del *Carmen de doctrina Domini nostri Iesu Christi* de Marko Marulić en la Biblioteca nacional de Madrid / *Nepoznati rukopis Marulićeve Carmen de doctrina Domini nostri Iesu Christi u Nacionalnoj knjižnici u Madridu*
Iva Grgić: Marulova *Judita* i hrvatski libretisti / *La Giuditta di Marulić e i librettisti croati*
Franz Leschinkohl: Marulićeva *Judita* širom svijeta / *Marulić's Judith around the World*
Ivo Sanader: Prisutnost Marulićevih knjiga u europskim i nekim izvaneuropskim knjižnicama / *Marulić's Books in European Libraries and in Libraries outside Europe*
Irvin Lukežić: Marulić u riječkoj kulturnoj tradiciji / *Marulić as he Relates to the Cultural Tradition of Rijeka*

K r o n i k a

Branko Jozić: Proslava 500. obljetnice nastanka Marulićeve *Judite*
Tonko Maroević: Padovanski soneti

B i b l i o g r a f i j e

Branko Jozić — Bratislav Lučin: Bibliografija Marulićeve *Judite*
Ivana Domaćinović — Branko Jozić: Bibliografija Marka Marulića 2001.
Branko Jozić: Bibliografija *Colloquia Maruliana* I-X (1992-2001)

R e c e n z i j e, p r i k a z i, o s v r t i

Tonko Maroević: Marko Marulić, *Duhom do zvijezda*, Zagreb, 2001.
Mirko Tomasović: Leo Košuta (1922-2001), in memoriam
Referiranost
Upute autorima
Notes to Contributors

Dio izložbe Split Marulićeva doba, Muzej grada Splita, 22. XI. 2001 – 10. I. 2002.

NAGRADA DANA HRVATSKE KNJIGE

Pravilnik

Nagradu Dana hrvatske knjige dodjeljuje Društvo hrvatskih književnika i pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Tri su nagrade: "Judita", "Davidias", "Slavić"

Nagrade su godišnje.

Nagrade se dodjeljuju u Splitu na Dan hrvatske knjige i 22. travnja tekuće godine.

"Judita" i Nagrada Dana hrvatske knjige za najbolju knjigu ili studiju o hrvatskoj književnoj baštini, a posebno o humanističko-renesansnoj.

"Davidias" i Nagrada Dana hrvatske knjige za najbolji prijevod djela iz hrvatske književne baštine na strane jezike ili za najbolju knjigu odnosno studiju inozemnog kroatista o hrvatskoj književnoj baštini.

"Slavić" i Nagrada Dana hrvatske knjige za najbolji autorski knjigom objavljeni prvenac.

Sva djela (prvotisak) koja se predlažu za nagrade moraju biti objavljena od 1. siječnja do 31. prosinca prethodne godine.

Nagrade se sastoje od novčanog dijela: "Judita" i 10.000 kuna, "Davidias" i 10.000 kuna, "Slavić" i 2.500 kuna i povelja.

Nagrade uručuju: ministar kulture Republike Hrvatske i predsjednik Društva hrvatskih književnika.

Gradonačelnik Splita sve nagrađeničke daruje zlatnikom grada Splita.

Odluku o nagrađenim djelima odnosno o autorima nagrađenih djela donosi Povjerenstvo Nagrade Dana hrvatske knjige.

Upravni odbor Društva hrvatskih književnika imenuje Povjerenstvo Nagrade Dana hrvatske knjige i na rok od četiri godine.

Povjerenstvo je u radu i odlučivanju samostalno.

Povjerenstvo bira tajnika i na rok od četiri godine.

Tajnik organizira i vodi rad Povjerenstva te po potrebi, a obvezatno jednom godišnje, o radu Povjerenstva izvješćuje Upravni odbor Društva hrvatskih književnika i Ministarstvo kulture Republike Hrvatske.

Ako je djelo člana Povjerenstva među prijedlozima za nagradu, onda taj član ne sudjeluje u radu Povjerenstva prilikom glasovanja.

O svakoj nagradi odluka se donosi većinom glasova.

Kad je nagrađenik strani državljanin, o dodijeljenoj nagradi treba ga izvijestiti najmanje trideset dana prije same dodjele.

Povjerenstvo odlučuje i o autorima obrazloženja o nagradama.

Troškove rada Povjerenstva, novčane iznose nagrada, izradbu povelja, organizaciju dodjele nagrada i honorar autorima obrazloženja osigurava Ministarstvo kulture Republike Hrvatske.

Sve navedene troškove Društvo hrvatskih književnika prijavljuje Ministarstvu kulture kao dio svoje redovne godišnje djelatnosti.

Povjerenstvo Nagrade Dana hrvatske knjige:
Josip Bratulić, Jakša Fiamengo, Branimir Glavičić, Bratislav Lučin, Stanislav Marijanović, Tonko Maroević,
Andelko Novaković, Ante Stamać, Josip Stipanov, Mirko Tomasović

Tajnik Povjerenstva Nagrade Dana hrvatske knjige:
Andelko Novaković

NAGRADE DANA HRVATSKE KNJIGE

Do sada nagrađeni:

1997.

- Judita* - Pavao Pavličić (*Studije o Osmanu*, ZAZNOK, Zagreb 1996)
Davidias - Lőkös István (*A horvát irodalom története*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1996)
Slavić - Maro Pitarević (*Harlekin*, Ceres, Zagreb 1996)

1998.

- Judita* - Branimir Glavičić (*Marulićev latinski rječnik*, Književni krug Split, 1997)
Davidias - Ján Jankovič (*Chorvátska literatúra v slovenskej kultúre I*, Ústv svetovej literatúry SAV, Bratislava 1997)
Slavić - Romeo Mihaljević (*Andeoska konverzacija*, Mozaik knjiga, Zagreb 1997)

1999.

- Judita* - Radoslav Katičić (*Litterarum studia*, Matica hrvatska, Zagreb 1998)
Davidias - Joanna Rapacka (*Zaljubljeni u vilu*, Književni krug Split, 1998)
Slavić - Ana Brnardić (*Pisaljka nekog mudraca*, SKUD "Ivan Goran Kovačić", Zagreb 1998)

2000.

- Judita* - Mirko Tomasović (*Marko Marulić Marul*, Erasmus Naklada, Zagreb Književni krug Split-Marulianum, Split / Zavod za znanost o književnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu 1999)
Davidias - Fedora Ferluga Petronio (*Grčko-latinski izvori u Junija Palmotića*, Hrvatsko filološko društvo, Rijeka 1999)
Slavić - Dražen Stojčić (*Zabranjeno područje*, Svjetla grada, Osijek 1999)

2001.

- Judita* - Šime Jurić: *Iz muzeja hrvatske knjige*, Matica hrvatska, Zagreb 2000.
Davidias - Krystyna Pieniażek: *Pjesničko stvaralaštvo Antuna Branka Šimića* (prevela Jadranka Nemeth Jajić), Matica hrvatska, Zagreb 2000.
Slavić - Igor Štiks: *Dvorac u Romagni*, Durieux, Zagreb 2000.

U povodu Dana hrvatske knjige, a u sklopu *Marulićevih dana*, Društvo hrvatskih književnika je dodijelilo i tri Zahvalnice:

- Bratislavu Lučinu: za iznimni prinos u poučavanju hrvatske književne baštine; Zagreb – Split, 22. travnja 1998.
- Mirku Tomasoviću: za iznimni prinos u poučavanju hrvatske književne baštine; Zagreb – Split, 22. travnja 1999.
- Ivi Frangešu: za iznimni prinos u poučavanju hrvatske književne baštine; Zagreb – Split, 22. travnja 2000.

*Sudionici znanstvenog skupa o Maruliću u Washingtonu (11. IV. 2001):
Milan Moguš, István Lőkös, Dunja Fališevac, Mirko Tomasović,
Branimir Glavičić*

**KALENDAR PROSLAVE
500. GODIŠNJICE NASTANKA MARULIĆEVE *JUDITE*
GODINE 2001.**

26. I, Gradska knjižnica, Samobor

Predavanje: Mirko Tomasović, *Zbog čega slavimo obljetnice Marka Marulića*

8. III. Biblioteca Nacional, Lisabon

Otvorenje izložbe *O humanista croata Marko Marulić*

11. IV, Kongresna knjižnica, Washington (suorganizator HAZU)

Znanstveni skup i izložba djela Marka Marulića

Sudjelovali su: Milan Moguš, Dunja Fališevac, Branimir Glavičić, Mirko Tomasović, István Lőkös, Charles Béné, Henry J. Cooper, Vinko Grubišić. Tom je prigodom veleposlanik RH Ivan Grdešić predao Sabrana djela Marka Marulića (prvih 17 svezaka) kao dar Književnoga kruga Split Kongresnoj knjižnici.

17. IV. Poglavarstvo grada Splita

Komisija za dodjelu javnih priznanja Gradskog vijeća Grada Splita odlučila je dodijeliti Skupnu nagradu grada Splita Književnom krugu Split — centru *Marulianum* za doprinos na području društvenih djelatnosti u 2000. godini

20. IV. Književni krug Split

Svečana sjednica Upravnog odbora Književnoga kruga Split povodom 500. obljetnice završetka *Judite*. Govorili su Mirko Tomasović, Bratislav Lučin i Ivan Mimica.

500. OBLJETNICA MARULIĆEVE “JUDITE”
MARULIĆEVI DANI 2001.
ZNANSTVENI, KNJIŽEVNI I IZDAVAČKI PROGRAM
Središnji organizator Književni krug Split — *Marulianum*

NEDJELJA, 22. IV.

9.30 sati

Izlet na tvrđavu Klis za sudionike znanstvenog skupa

18.00 sati, Zavod HAZU

Svečano otvorenje znanstvenoga, književnog i izdavačkog programa Marulićevih dana

Pozdravni govori

Govor marulologa akademika Milana Moguša

Otvorenje izložbe *Izdanja “Judite”*

Pjeva zbor “Floridus” umj. društva “Jakov Gotovac” iz Splita pod ravnanjem Ivane Mitrović-Rudić

18.30 sati, Zavod HAZU

Dodjela nagrada Dana hrvatske knjige:

Judita, Davidias i Slavić

19.30 sati, Trg braće Radića

Polaganje vijenca na Marulićev spomenik

Prigodna riječ u ime Društva hrvatskih književnika

20.00 sati, crkva sv. Frane

Sv. misa

Svečanu koncelebraciju predvodi nadbiskup splitsko-makarski mons. Marin Barišić
Pjeva zbor "Floridus" umj. društva "Jakov Gotovac" iz Splita pod ravnanjem Ivane Mitrović-Rudić

21.00 sat, Muzej grada Splita

Književna večer *Hrvatski pjesnici Marulićevu Splitu*
Komemoracija 10. godišnjice smrti Tonča Petrasova Marovića

PONEDJELJAK, 23. IV.

8.00-14.00 sati, Zavod HAZU

Prvo zasjedanje međunarodnoga znanstvenog skupa *Marko Marulić, otac hrvatske književnosti*
Govore: Ivo Frangeš, Milan Moguš, Pavao Pavličić, Lőkšs István, Andrea Zlatar, Zlata Šundalić,
Tonko Maroević, Anita Mikulić-Kovačević, Vinko Grubišić, Charles BŽnŽ, Gabrijela Mecky,
Ružica Pšihistal, Branko Jozić

18.00 sati, Zavod HAZU

Prikazivanje TV-emisije posvećene *Juditi*

18.30 sati, Zavod HAZU

Predstavljanje knjige
Branimir Glavičić: *Versifikacija hrvatskih latinista*, Književni krug Split, 2001.
Govore: Ivan Mimica, Ivo Frangeš, Bratislav Lučin, Drago Šimundža, Branimir Glavičić

19.30 sati, Zavod HAZU

Predstavljanje knjige
Marko Marulić: *Od začetja Isusova*, priredio Mirko Tomasović. Naro-naklada d.o.o. i HKZ —
Hrvatsko slovo, Zagreb 2000.
Govore: Stjepan Šešelj, don Mladen Parlov, Mirko Tomasović.
Odabrane odlomke čita prvak drame HNK Split Josip Genda

UTORAK, 24. IV.

8.30-14.00 sati, Zavod HAZU

Drugo zasjedanje međunarodnoga znanstvenog skupa
Marko Marulić, otac hrvatske književnosti
Govore: Bratislav Lučin, Diana Stolac, Nikica Kolumbić, Divna Mrdeža Antonina, Smiljka
Malinar, Mirko Tomasović, Luko Paljetak, Grytzko Mascioni, Srećko Lipovčan, Branimir Glavičić,
Renata Schellenberg, Tomislav Bogdan, Hrvatina Gabrijel Jurišić

18.00 sati, Zavod HAZU

Predstavljanje knjige
Marko Marulić: *Duhom do zvijezda* (izbor iz djela), priredio Bratislav Lučin. Mozaik knjiga (Biseri
hrvatske književnosti), Zagreb 2001.
Govore: Đurđa Mačković, Mirko Tomasović, Bratislav Lučin.
Odabrane odlomke čita prvak drame HNK Split Josip Genda

19.00 sati, Zavod HAZU

Predstavljanje knjige
Mladen Parlov: *Otajstvo Krista — uzor kršćanskog života prema Marku Maruliću*, Književni krug
Split — *Marulianum*, Split 2001.
Govore: don Drago Šimundža, Branko Jozić, don Mladen Parlov

SRIJEDA, 25. IV.

8.30-14.00 sati, Zavod HAZU

Treće zasjedanje međunarodnoga znanstvenog skupa

Marko Marulić, otac hrvatske književnosti

Govore: Francesco S. Perillo, Antun Lučić, Neven Jovanović, Mladen Parlov, Miljenko Šteko,

Luciana Borsetto, Fedora Ferluga-Petronio, Francisco Javier Juez Gálvez, Iva Grgić, Franz

Leschinkohl, Ivo Sanader, Irvin Lukežić

-.-

23. IV, Gimnazija “Marko Marulić”, Split

Proslava Dana gimnazije “Marko Marulić”. U dijelu programa izveden je recital Marulićevih misli (priredila prof. Jasna Pervan).

25. IV, Matica hrvatska, Zadar

Predavanja: Nikica Kolumbić, *Misaone i poetske sastavnice Marulićeva stvaranja*; Franjo Švelec, *“Judita” Marka Marulića*

25. IV, Zagreb

U čast 500. rođendana *Judite* “Bulaja naklada” je na Web stranicama (www.bulaja.com) objavila cjelovito digitalno izdanje slavnoga Marulićeva epa u suvremenoj grafiji popraćeno rječnikom i tumačem kao i faksimil prvoga izdanja (1521).

24. V, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb

Izložba *Marko Marulić u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u povodu 500. obljetnice Judite i 550. obljetnice rođenja*. Pozdravnu je riječ izrekao ravnatelj NSK Josip Stipanov, o izložbi je govorio Ivan Kosić, a otvorio ju je Mirko Tomasović; u svečanosti su sudjelovali i Hrvatski sakralni trio: Klasja Modrušan, Kristina Beck-Kukavčić i Jasna Šumak-Picek te dramski umjetnik Vedran Mlikota.

1-2. VI, Hrvatski kulturni centar “Bunjevačko kolo”, Subotica

U organizaciji Hrvatskog akademskog društva predavanja Mirka Tomasovića: *“Zašto slaviti jubileje Marka Marulića”* i *“Pet stoljeća ‘Judite’”*

25. VI, Restoran “Adriatic”, Split

Osnivačka skupština New Century Lions kluba “Marul” — novim su članovima darovane Marulićeve knjige uz prigodno slovo B. Lučina

29. VI, Matica hrvatska, Vinkovci

Predavanja: Mirko Tomasović, *Zašto slavimo obljetnice Marka Marulića*;

Branko Jozić, *Književni krug Split — Marulianum i rad na Maruliću*

Izložba *Marko Marulić — otac hrvatske književnosti* izložba izdanja Marulićevih djela

14. VII, Podrumi Dioklecijanove palače, Split

Predstavljanje grafičko-likovne mape *Marka Marulića JUDITA* u likovnoj interpretaciji Matka Trebotića (Matica hrvatska, Zagreb). Predstavili su je Josip Bratulić, Mladen Kuzmanović, Tonko Maroević, Joško Belamarić, Bratislav Lučin; odabrane odlomke iz Marulićeva spjeva govorila je Zoja Odak

18. VIII, Muzej grada Splita (Papalićeva palača), Split

Proslava Marulićeva rođendana: predstavljanje novih izdanja Marulićevih djela: prepjeva *Judite* Nikice Kolumbića (Golden Marketing, Zagreb) i bibliofilskog izdanja *Od uskarsa Isukarstova* Zdenke Požaić (vlastita naklada)

17. - 18. X, Knjižnica Hrvatske gimnazije, Budimpešta

Međunarodni znanstveni skup povodom 500. obljetnice *Judite* (organizator Hrvatska samouprava II. okruga)

Sudjelovali su: Milan Moguš, Davor Piskač, Ivan Kalinski, Mirko Tomasović, Sanja Vulić, István Lőkšs, Josip Buljovčić, Stjepan Lukač, Stanislav Marijanović, Marin Mandić, Marko Samardžija, Ernest Barić, Branka Brlenić-Vujić, Branka Tafra, Janja Prodan, Ankica Čilaš, Mijo Lončarić, Stjepan Blažetin, Ante Sekulić, István Póth, Naco Zelić, Andela Frančić, István Nyomákay, Nikola Benčić, Loretana Despot, Adela Ptičar, Bernadeta Zadrović-Hergović, Diana Stolac, Živko Mandić

29. X, Gradska knjižnica, Velika Gorica

Mjesec hrvatske knjige 2001 — u čast 500. obljetnice Marulićeve “*Judite*”

Predavanje Mirka Tomasovića: *Marko Marulić hrvatski i europski pisac*; tekstove čitao Vedran Mlikota; gost Srećko Lipovčan

5. XI, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb

Svečana sjednica HAZU o 550. obljetnici rođenja Marka Marulića i 500. obljetnici “*Judite*”. Izlagali:

Milan Moguš, Josip Vončina, Dubravko Jelčić

12. XI, Università degli studi di Udine, Dipartimento di lingue e civiltà dell’Europa centro-orientale

Predavanje Bratislava Lučina: *Marko Marulić nel quinto centenario del primo libro croato*

22. XI. Muzej grada Splita (Papalićeva palača), Split

Otvorenje izložbe *Split Marulićeva doba u povodu 500. obljetnice nastanka Judite*

4.-5. XII, Biblioteca Ambrosiana, Milano

Skup: *Marko Marulić poeta croato e umanista europeo*.

Sudjelovali su: Anna Paola Bonola, Luciana Borsetto, Franco Buzzi, F. Javier Juez Gálvez, Bratislav Lučin, Marina Lipovac Gatti, Giovanni Gober, Iva Grgić, Tonko Maroević, Grytzko Mascioni, Anna Slerca, Mirko Tomasović

7. XII, Università di Padova

Giornata di studio: *Italia-Slavia tra Quattro e Cinquecento; Marko Marulic umanista croato nel contesto storico-letterario dell’Italia e di Padova*

Sudjelovali su: Donato Gallo, Gianna Gardenal, Tonko Maroević, Mirko Tomasović, Bratislav Lučin, Divna Mrdeža Antonina, Sofia Zani, Francesco Saverio Perillo, Luciana Borsetto, Claudio Griggio, Jan Slaski

10. XII, Generalni konzulat Republike Slovenije, Trst

Povodom 550. obljetnice rođenja Marka Marulića i 500. obljetnice njegova spjeva *Judita* organizirana je književna večer s predavanjima Mirka Tomasovića, Jože Pogačnika i Vesne Piasevoli

17. XII, Teološki fakultet, Ljubljana

U okviru XIV. božićnih dana hrvatskih katolika u Sloveniji i o 500. obljetnici nastanka epa “*Judita*”

Hrvatska katolička misija u Ljubljani organizirala je okrugli stol pod nazivom: *Marko Marulić, hrvatski pjesnik i katolički humanist — prijednog za Europu trećega tisućljeća*

Sudjelovali su: Fedora Ferluga Petronio, Hrvatinić Gabrijel Jurišić, Mirko Tomasović, dramski umjetnik Tomislav Martić i glazbena umjetnica Margareta Gregorinčič; voditelj Marko Prpa.

Jakša Fiamengo

ZA REČI RIČ PRAVU

Bili smo ča jesmo, dizali smo glavu
Kad smo svitlost riči slagali u slova
Suprotiva Turkom i u Božju slavu
Bili smo za sidro, držala nas bova
Jazika ča zvoni, ča (ka vitar navu)
Nosi nas kroz vrime i tragon tog zova
Dostizasmo zvizde i lipšasmo javu
— *Li Marul nad svima, za reči rič pravu**

U počast *haruatstvu* skladni vers ka zdravu
Uzimasmo hranu i srid moreplova
U gozbi i postu slideć hitru navu
Glas smo bili, govor, zvuk ča puk ga skova
Za u sva vrimena, za kamen i travu
Isprid stareg mora di uvik i snova
Skalavamo jidra, uživamo bavu
— *Li Marul nad svima, za reči rič pravu*

Za reči rič pravu!

* Stih iz *Ribanja i ribarskog prigovaranja* Petra Hektorovića

SADRŽAJ

Kalendar zbivanja.....	3
Znanstveni skup o Marku Maruliću: raspored izlaganja	5
Sažetci	6
Podatci o sudionicima znanstvenoga skupa.....	13
Izložba: MM tragovi (I. Domaćinović i B. Jozić).....	16
Marulić na WWW	18
<i>Colloquia Maruliana XI</i> - Sadržaj.....	19
Nagrada Dana hrvatske knjige.....	21
Pravilnik	21
Do sada nagrađeni	22
Kalendar proslave 500. godišnjice Marulićeve <i>Judite</i> godine 2001.	23
Jakša Fiamengo: Za reći rič pravu.....	27

Znanstveni, književni i izdavački program
Marulićevih dana
novčanom su potporom pomogli:

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske
Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske
Županija splitsko-dalmatinska
Poglavarstvo grada Splita

Izdavač:
Književni krug Split - *Marulianum*
Ispod ure 3, Split

Za izdavača:
Nenad Cambi

Ovu knjižicu uredili:
Branko Jozić i Bratislav Lučin

Tisak:
“Dalmacija papir” Split

Naklada:
300 primjeraka